

БЕОГРАДСКИ ПИОНИРИ КОД МАРШАЛА ТИТА

Ви сте поколење које треба да уживи плодове Југославије за коју смо се ми борили.

Пролази група малишана. Двоје најмлађих једва могу да иду у корак и сваки час заостају. Сви они мисле не једно: сада је на први пут видети друга Тита, сада ће с ним разговарати као са оцем код куће. Сви би они хтели да му нешто испричaju, да му кажу колико га воле. — Ако било чега други Тито је могу да итоги козаражачкој коло. — А је ју другог Титу да певам — напреже се да чисто изговори маличићица, сви они само о томе говоре. То иду београдски пионирки код малишана Тита. Они су се договорили са својомредакцијом, послали делегате из појединачних домова да у име свих пионира Београда обећају свом најмлађим другу да ће бити добри пионирки, да су поносни што је он ту, у њиховом граду.

Међу децом је жагор и настрљење. Нагло се све утишава. Стигли су до улаза; ту је башта, а иза ње је кука — Можда нас већ и гледа — каже деца и загледа у сваки прозор зграде не би ли угледао познати лих.

Ново узбићење настаје када су ушли у велику собу. Ту је све ново, све десно разгледају. Светле сијалице, новији пари палаје лампе, шклошају, па деца паде светлост рефлектора. То им помаже да се узбужују. Врати се отворају — поједиље се малишани Тито. Сви се динују са столица, лица се осмакују, огњиште се шири и на лицу другог другу Титу и најстаријима дечијим очима. Осетио је да су дешавали пријатељи и задовољно је махају репом поздрављајући све мали гости.

— Хоћемо ли да разговарамо, другови пионирки?

Деца су се мало нагнуле ка стolu, све су се главе покрнуле, много дечијих очију зауставило се на маршаловом лицу. Малишан је привукao столицу сигурно, да би био ближе другу Титу. Сви су они дошли зато да га виде и да са њим разговарају. Маршал им је причао о томе како му многа деца пишу, како би он желeo да може све да им прими и да сада они, сто, могу да кажу све што им лежи на срцу. Помагају неспретно, румен у лицу, устроје је малишан. Црна коса му је пала на чело, руком је артео дугме на капуту, види се да би желeo нешto важно да каже, нешto лепо што сви они осећају.

— Друге Тито, ја Вас поздрављам у име београдских пионира... и спремам што могу да Вас поздравим. Сви београдски пионир желе да Вас виде а ми смо имали ту чест... и ту срећу да Вас видимо... Другови, да кренемо: Нека живи наш друг Тито!

Маршал се захвалио на поздраву, мило му је што су баш београдски пионир желили да га виде. Радују се што они највећи постидији београдске омладине који су 1941 године прије пошли и дали своју крв за слободу.

— Ви, пионирки, имате сећаје друкчије задатке. Какви по мома мишљење треба да буду ти задаци? Ваш је задатак у првом реду да учини, да изучавате основне ствари које су потребне за живот једног човека; друго, да учини како треба волети земљу која је токлико крај дала за слободу; треће, да се узгајају у духу истинских синаја своје домовине, који што су узгајају у борби ваши старији другови — омладинци. Тражите од власти да вам пруже све што треба младим људима; осим учења, да вам омогује спорт, да се свестрано и физички подижете.

— Ја сам вас видео како радите за поплатама по улицама. Ви сте физички преслаби, али то баш још више показује вашу вољу за рад.

Пионирки су за све време пажљиво слушали. Принаглили су предлог маршала Тита да се такмичи са пионирима других крајева. — Покажите да сте ви, пионирки главног града Југославије, међу првима. Такмичите се и се пионирима других федералних јединица.

— Ми хоћемо да вам створимо такву домovину, такву земљу где ћете бити срећни и веселiti се... На вами ће све остати, ами хоћемо да ви све имате. Ви сте поколење које треба да уживи плодове слобodne Југославије за коју смо се ми борили и ви имате право да тражите да ми извршимо до краja свој задатак и да вас обезбедимо, али се надамо у вашу помоћ. Ми хоћемо да вас да тражимо да уредите све што знамо да можете да учините.

— Хоћемо, то је наша дужност — потврдио је сабиљно један од пионира.

Деца су наставила да залиktuju.

— Друге Тито, а какав је Ваш родни крај?

— Мој родни крај вам је Хрватско Загорje, то је сиромашан, али диван крај, сличан помало Шумадији. Кад се био мали, као ви, ишао сам и напасао краве и коне. Одлазио сам и у шуму по дрве. Одрастao сам у природи.

— Причавте нам нешto о својим родитељима — замолио је један од пионира.

— Хоћу, другови. Моји су родитељи били сељаци. Мајка ми је била Словенка а отац Хрват. Деца је било много. Родитељи су се мучили да нас прехране, али су нас све подигли. Имао смо петоро браће и две сестре... Четврт су живи у партизанима. Деца моје браће су скоро свa нагинула,

Пред децом је сживело маршалово детињство: — Која Вам је најимпактнија усмена из детињства? — Маршалово лице се за тренутак узбијају, а онда се часмашно деси. И он се сетио свога. Тешко су усмене из детињства, мало је лепих. Једна од најлепших му је кад је примио у школи прву награду то је била књига са црвеним корицама, пуну слика и прника. И кад је читав ту књигу, био је срећан, баш зато што је морао и да учи и да упореди ради код куће.

Нижи се питања: — Интересује ме одакле сте пошли у шуму? Која Вам је

један од деца зажелео је да види орден Народног Хероја. Други Тито је изашао у суседну собу и донео деци одликовања да разгледају. — Ова фигура представља борца. А ово је орден Суворова. Мени је једна велика братска земља чија је армија ослободила човечанство. То је не само признање мени, него и свим нашим борцима...

Орден је ишао из рuke у рuke. Сви су разгледају, сви осећају да је у њему велико признање народу. — Друге Тито, Ви сте га потпуно и заслужили — закључује малишан и пружа орден на другу Титу. Маршалу је било

Маршал Тито у разговору са пионирима

најлепша усмена из борбе! Како је је примио? Имала сам утисак да је пољубио у почетку борбе када је још партизанских борбених јединица: — Имао сам утисак да је орден овако добијали помоћ? Да ли сте мислили на нас децу из Србије док сте смо тамо борили?

И маршал је неуморно одговарао. У шуму је кренуо 1941. године из Београда, а до тог времена је становио до самог немачког штаба. Најлепша му је усмена из борбе када је поједиље са омладинском организацијом, али и са свима из борбе када је још увек у школи, како очекује нове књиге и верује да ће их ускоро добити, јер знају да се старији другови за њих брину, како су скупљали стару хартију, како су се понекад и потуки угребују се борбе — ту су обећали да ће учинити, јер је учење њихов први рад и њихов први задатак. А кад су се поједиљени малишани су са другог краја стola пружали руку, и рука маршалова и његова у шаљеву најављену напору, ипак су се чврсто и пријатељски саставају са маршаловом круну:

— Наши земљи биће слобodна — симболија Тито да си нам здрав.

Са њим певају сва деца. Пева и Тито са осмехом о скрећном животу будуће деце.

Ту, где су могли да казну како им је још увек тешко у школи, како очекују нове књиге и верују да ће их ускоро добити, јер знају да се старији другови за њих брину, како су скупљали стару хартију, како су се понекад и потуки угребују се борбе — ту су обећали да ће учинити, јер је учење њихов први рад и њихов први задатак. А кад су се поједиљени малишани су са другог краја стola пружали руку, и рука маршалова и његова у шаљеву најављену напору, ипак су се чврсто и пријатељски саставају са маршаловом круну:

— Наши земљи биће слобodна — симболија Тито да си нам здрав.

— Је ли то Ваш пас, друге Тито? — питају је један од најмлађих пионира. Маршал се наслеђује и одговори,

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

— Ту, уздржани, маршал Југославије и мала пионирка која још ни у школу не иде. Били су сликане нове земље, где ће имају друштво старији помоћници и најмлађи помоћници.

</

ПОВОДОМ ДРУГОГ ГОСТОВАЊА СОВЈЕТСКИХ УМЕТНИКА

Друга посета совјетских уметника Београду умела је нешто ново у наш однос, у наше схватање њихових гостовања. Били смо стопник одушевљени првим дослском совјетским учесницима прошлог месеца, да се њихова појава већ сама по себи претвори на нас у културну манифестацију. Презинаљвали смо прав концерт у као целину, опијајући се самом чињеницом културног забављања.

Осекамо да ће примење совјетске уметности под нас постти систем и традиција. Сада смо извршили на сају за наше нове уметности и почели смо да разликујемо особености сваког од оних који су дошли у исто време икако и то как на таквим шареним контроверзима где се пред наше нико врсте уметности које на изглед не би могле да стоје једна поред друге — осекамо једну јединствену идеју човечности која пролази кроз све гране совјетске уметности, од индивидуалних облика (путка) до јавних (музика, рецитација).

Совјетска је уметност човечна; она нема у себи никога декадентсег,ничег тешког што би бестидно рушило, награђивало и понижавало човека, тражећи пре свега његовој пороке: «Гледајте и он је исти такав!» Она са иктура и именем људском, она у најразноврснијим облицима, или епохама, или стиловима налази оно човечанско које седијује целокупну људску уметност — у њиховој чисто совјетској интерпретацији — у једну недељну целину, и да настојим да мој балет, моје мисли изражене у грима одиши човекобљубљењем — говори Олга Лешинска.

Али је совјетска уметност врло ратко сентиментална. Лешинска игра слепу девојку да тражећи од публике сажаљења: она истиче љубав и вољу слепе девојке за живот, чежњу за срећом. Совјетска уметност је оптимистичка у том смислу што учи да се једну недељну целину, и да настојим да мој балет, моје мисли изражене у грима одиши човекобљубљењем — говорит Олга Лешинска.

Совјетски уметници сконцентрисили су своје наступе на класичном програму. Могло би се очекивати да ће сви артисти који су карактеристични за свајакој уметности при интерпретацији класика. А она зраке одасуд, осмећују се неочекивано на нас, чак из Штраусовог волцера. Изненадује нас ширином укуса и интерпретаторских могућности. Ту не постоји неки на пример јединствен Словенски првац. Све позитивно што је створило човечанство укључено је у широкији том совјетске уметности збор тога што се у свему тражи и исподава оно што је Лешинска назавала човечно, човекобљубљујуће.

Мој живот — каже Олга Лешинска — неизвесно је везан са ко-лективом Великог позоришта у Москви и његовом балетском школом коју сам завршила као деветнаестогодишња девојка 1933. Поделачим: мој живот је уско везан са ко-лективом због што замислио, како се сајајно извршило. Сајајно је уско везан са његовом школом, а кроз њега члан велике совјетске заједнице. Он више не може да живи без наше школе која му даје сејам стручног балетског образовања такође и уметничко (наши ученици проучавају теорију и историју уметности, музику) и опште средњошколско образовање. Код њих рано почине производствени рад, то јест они учествују на позоришним представама Великог позоришта и то не само у масовним сценама. Основа нашеј балетског образовања је класични балет, али укупно са ученицима ради најпродуктивнији совјетски балет-мајстори у учесе се уносе и многа нова изражajna средства, балетска метода. Па иако се наш балет не заснива на рушевини класика, већ на њеном даљем развоју.

У старијим разредима ученици добијају и основне појмозе социјалних наука.

Казала сам да је ученику његов ко-лективично близак, али и колектив који је састављен од деце такве психолошке близине је и драг сваког члана. Психологија деше се проширила и продубила нарочито за време рата. Када је школа морала да се евакуира под уздржима рата, већ се још више спојила у једну целину. И радост и жалост преживљавали су сви једно. Навештах јаки пример: мајка једне од ученица, војнијачарка, Херој Совјетског Савеза, Марина Рескова, погинула је. Девојчицу је то потресло. Цела се школа са великим разумевањем понела према трагедији девојчице, забавила је редом и тако ослободила од тешке душевне депресије.

Дух и метода воспитања наше школе врло су поучни. Они су оправдали сва очекивања и у тешким годинама рата, у школу се примају девојице и дечаци од 9 година. Они остављају у њој да-сест година и формирање не само њиховог уметничког, него и човечјег карактера зависи од школе. Ми не одав-

Olga Leshinskaya

нашу школу. Али дете код нас учи не само да игра него и да друштвено размишља, да осећа све живот, све љубав, да постане члан колективе, прав школског, а кроз њега члан велике совјетске заједнице. Он више не може да живи без наше школе која му даје сејам стручног балетског образовања такође и уметничко (наши ученици проучавају теорију и историју уметности, музику) и опште средњошколско образовање. Код њих рано почине производствени рад, то јест они учествују на позоришним представама Великог позоришта и то не само у масовним сценама. Основа нашеј балетског образовања је класични балет, али укупно са ученицима ради најпродуктивнији совјетски балет-мајстори у учесе се уносе и многа нова изражajna средства, балетска метода. Па иако се наш балет не заснива на рушевини класика, већ на њеном даљем развоју.

У старијим разредима ученици добијају и основне појмозе социјалних наука.

Казала сам да је ученику његов ко-лективично близак, али и колектив који је састављен од деце такве психолошке близине је и драг сваког члана. Психологија деше се проширила и продубила нарочито за време рата. Када је школа морала да се евакуира под уздржима рата, већ се још више спојила у једну целину. И радост и жалост преживљавали су сви једно. Навештах јаки пример: мајка једне од ученица, војнијачарка, Херој Совјетског Савеза, Марина Рескова, погинула је. Девојчицу је то потресло. Цела се школа са великим разумевањем понела према трагедији девојчице, забавила је редом и тако ослободила од тешке душевне депресије.

Као помоћ диплантским групама Црвеној армији ЦДКА (Централни дом Цр-

већа саучешћа у совјетском животу, припадање колективу улића се у душу ученика и кроз пионирску и комсомолску организацију. Без друштвеног рада је не бих била потпуни човек: дуго сам време била посланик Московског Совјета, члан рајкоме Комсомола, а сада сам заменик претседника антифашистичког комитета совјетске омладине.

Мој живот и моје воспитање оживљују ликове које стварају на позорницама. У балету „Светлана“ играм совјетску девојку, близак ми је тај тип зато што ми је близак совјетски живот.

Девојка Светлана живи са својим отцем на граници са суседним државама. За време очевог отсуства непријатељ покушава да пробије у унутрашњост земље. Девојка ступа с њим у наједнаку борбу и побеђена је. Иако стиче да запали своју кућницу и пламен — сигнализује да је близак совјетски живот.

Било је тешко да се то изрази средствима Балета. Али испало је живо и добро, Класични балет је био овде допуњен средствима карактерне игре.

Што да не играм, што да не глумим, да ли је то класично, или нешто ново, експериментално, спорно — мене никада не интересује игра апстрактно. У сваки комад настојим да унесем неку мисаљ, да испричам игром о нечём људском, да изразим нашу веру у човека, у људску пепоту, у срећу нашег постојања на свету. Новеколубље — то то је оно што мене руко води — завршила је Олга Лешинска: своју прву и ми нећемо ништа да јој дадамо.

Почело је живо и стално наша општевња са совјетском културом. Она за нас је само израз свага совјетског народа већ и лабораторија где ми можемо као у свакој доброј лабораторији и школи да учимо, расправљамо, дискутујемо.

Нови уметнички филм „Најезда“ 17. фебруара у Комитету за питња кинематографије при Совјетском Савезу извршено је пробно гледање новог уметничког филма „Најезда“, по истоименом комаду добитника Сталинске награде Леонида Леонова. Аутор сценарија је Б. Чирков.

На платну се приказује живот малог руског града, који је био злостављан од фашистичких завојувача. Гледаоци видију као сајајске људе — племене патријоте, који се свете хитлеровским јелатима за њихову зваству која су починили по руској земљи.

Филм је снимљен у Алма-Ати. Режирао га је режисер Арон. У најкрајем времена филма „Најезда“ ће се приказвати у Биоскопима.

Отсек културе Централног дома Црвеној армији послао је на фронт поводом двадесетседмогодишњице Црвене армије око 100 концертних бригада. Међу њима су — бригаде московских академских позоришта — великих и малог, драмских позоришта, позоришта Вахтангова, бригаде московских консерваторијума, естонске, башкирске, молдавске, азербејџанске филхармоније и др.

Као помоћ диплантским групама Црвеној армије ЦДКА (Централни дом Цр-

Изложба фотографија о великом Отаџбинском рату Совјетског Савеза

Преко пола месеца трајала је у Уметничком павиљону на Калемегдану изложба фотографија о великом Отаџбинском рату Совјетског Савеза и о зверствима Немаца. Изложба није била велика, али она што је на њој приказано то је пресек једне епохе, епохе која је пречито говори, с једне стране, о томе како брутални, како варварски могу постати једна војска и један народ, који су задохијени ресном мржњом, презирањем свега што није њихово, који су одгојени у смрту плаче, лишени сваког људског мора и достојанства — и, с друге стране, како миролубни грађани једне срећне земље бескрајним хероизмом бране своју земљу и своју слободу.

Видели смо на изложби свеодочноство немачке културе: уништени манастир, познат под именом Нови Јерусалим, у граду Истри, основан још 1654 године. Овде, где су се некада у гробној тишини преписивала старе цркве љики, ногомилили су они своју музичку и свој алат; разорен Јосифов-Волоколамски манастир, основан још 1479, један од центара руске средњевековне културе; спален Петровски дворец, опљачкан дворац у Царском Селу, у Павловском итд.

Видели смо како поштују уметност: крај града Клина, у кући — музеј где је некада П. И. Чайковски компоновао „Пикову даму“ уредили су гарнуз за истоимене манастирске писменице; уништили су Јасну Полјану Лева Толстоја, а позорницу Ја-ро-полец, где је некада живео Пушкин, претворили су у — конјушиницу.

Изложба нам је верно приказала борбе код Сталинграда, Севастопоља и сваку убиства и плаче којим су хитлерови снажнији били и да радост у миру и слободи. На крају треба схватити споменуту Једну межу фотографију Шајкета „Бака плава за војску.“ Сајак је један од најбољих радова. Сајак бора на старијем лицу изражава бригу за оне којима је назнамено њено дело. У хитном приступу ове старице огледа се сва онај напор совјетских људи; рад, рад за победу и радост у миру и слободи.

Много је дана већ прошло од борбе код Сталинграда, од смрти хероја Зоје, од дана велике одбране. Али све је још живо око нас, с нама. Победници смешави Зојин још нам љуби пред очима, а већа велика одбрана родила су дане великих напада. Сада се не спомиње Волга, него Одра. И слике које је смешави хероизама и драме ЦДКА послао је на тражење свих фронтовских, армијских, окружних и гарнизонских домаћина Црвеној армији празнично репертоарне пошиљке.

О. М.

ЗГАРИШТА У НОЋИ

Мртви, спаљени домови
окијали су широм
нападену отаџбину моју,
и ја, војник њен
— и осветни —
ноћу код пролазим
из пусте друмове
са колоном,
слушају причу:
како мртви дом
разговара
с мртвим суседним домом.

„Не, одавно се већ
прозори моји ису
радосно наслнијали
на широки друм бијели,
— ево три године
од кад су хоризонти
од дима пљањевина
потамбили.“

Ал' никад, никад хоризонти
потамбили неће.

Никад, над крововима
тих тужних згаришта
њихали су се цвејети

безбриних априли,
и о празницима
врјали сокаци
од људи, дјеце, жена, —
и у сутон млади
врјала се стада
у топле стаје
препуних ајмена.

Ако ћас!...
Ноћас и курјаци
заобилазе издалека
згаришта — лин смрти.
Само ја — војник њени
носим вас на срцу
већ пуне мучне
године три.
— разговарам
и радујем се ове ноћи
заједно с вами:
зар не видите
ево, наишти су
празници радости,
празници побједе
на зарадим
непокорним вештима...
РАДОЊА ВЕШТОВИЋ

где смо несметано говорити на глас. гађаја. Завалише скроте маже и ситне дјеце:

— Ја, па нема никога да их спасе... Тргај се. Добро сам некада пливao, али сада... Под овим околностима...

Запливах не гледајући на рону, и не оскарпах се на камење, које је подмукло ударало у колена, груди, леђа. Стигох их на најзад. Раширене руке, очи исколачене, уста занемија — то су биле њихови гроздни изрази пред смрт. Шчепах их, не знам ни сам зашто и почех их тешком муком да извлечим. Али најједнput чујем шуштаве, злокобне хаубице и тек што инстинктивно сависмо главе, а снажна експлозија и бујница воде нас засу...

Не знам шта је доцније било, само се сјејам да ме је Зејо води највеће прве... Зеленгоре. Одмицале су последње колоне журно у густо шуме обронака.

ЖИВА КЊИГА

Како је изгледала прва књига? Да ли је била наштаплана у штампарији или написана пером? Је ли била израђена од хартије или неког другог материјала? И, ако таква књига постоји — у којој се библиотеки може наћи?

Прича се да је неки чудан човек тражио прву књигу по свима библиотекама света. Читаве дани проводио је по крај гомиле и редова пожутелних књига у повезу, које су згуздарале на мртвачу. Прашина од књига је покривала густим слојем његово одело и сбубио као

миљен гост на гозбама. Седео је на дубокој столници, прислонивши леђа уз високи наслон. Његове лире ћисила је о експеру више његове главе. Приближују се крај гозбе. Огромне чиније за месо су празне, корице за хлеб — опуселе, златни пехари с два дна — испијени. Они који пријују заситили су се јела и пића. Чекају још само песму. Аед узима своју лиру и, ударујући у струне, почиње велику историју на књиги, која је сада уздржала на мртвачу. Прашина од књига је покривала густим слојем његово одело и сбубио као

прашина колског пута. Пао је с високих стуба прислоњених уз орман с књигама и погинуо. Али да је још и сто година живео, ипак његово тражење не би ни до чега довело. Прва књига истринила је у земљи неколико хиљада година пре његовог рођења.

Прва књига никада није личила на данашњу. Имала је и ноге и руке. Није лежала на полици у орману. Умела је да говори, па чак и да пева. Била је то живе књига, човек — књига.

У она времена кад људи још нису умели ни да читају ни да пишу, кад још није било ни слова ни хартије ни мастила ни пера, предања старог доба, зекони и вероваша чувани су не на полицима за књиге, већ у људском памћењу. Људи су умирати, предања су остављати. Ми их зато и зовемо „предања“, што их је један човек предао другом.

Прелазећи од уста до уста, та су се предања мало по мало мењавала. Понешто је додавано, понешто заборављено. Време када је глечано и доторивано, као што текућа вода глава камен. Предања о неком храбром војнику претворило се у бајку о витезу који се на плаши ни стреле, ни копља, који као кујрак урпа по шуми и као орао крастари по небеским висинама.

Код нас на северу и данањи живе људи који знају јуначке приче — бајке о витезима, које нико није зapisao. Таквих људи има и код других народа.

У старој Грчкој спавају се „Илијада“ и „Одисеја“ — приче о рату Грка с Тројанцима. Много је времена прошло док су најзад записане.

Онај ко је умево да прича или вед, како су га Грци звали, био је увек о

Синдикално-комсомолски скијашки крос-контри

МОСКВА

Дан је био као најчешћи. Слаб мраз. У Сокольничима је било много омладинско-учесника синдикално-комсомолског крос-контрија. На стадиону Ц. Д. К. где је био старт напрштало су

се заставе спортских друштава „Динамо“, Радне резерве „Буде-весник“ и „Зенит“. На другом крају Москве, у Централном парку културе и одмора — на старт крос-контрија изашли су скијаша фабрике која носи име „Владимира Илича“, „Црвеног пролетера“, „Десетог и Једанаестог окна Днепростропаја“, Занатске школе б. 61, других предузећа и школа.

СВЕРДЛОВСК

И поред јаког мраза хиљаде радника, студената, ученика високог школе занатских школа и школа ФЗО града Свердловска узеле су учешће у скијашком крос-контрију.

Млади металац Верх-Исејске индустрије, Дерјавин, је прешао јуниорску пругу од 10 км. за 44 мин. и 15 сек. Према претходним подацима у крос-контрију је учествовало преко 17.000 физкултурника. 15.000 од њих испунило је услове за знак ГТО.

ЛЕЊИНГРАД

Још од јутра су се појавиле на стадионима парка на обалама Неве, хиљада учесника синдикално-комсомолског крос-контрија. Према непотпуним подацима првог дана је изашло на старт преко 30.000 људи.

НИЈЕВ

Стадионе, баште и паркови престонице Украјине је испунила омладина. Нарочито је било живо на Днепру код скијашке станице друштва „Водник“. Ту су се скupили физкултурници индустрије имена Сталјина, Кијевског речног пристаништа, Наутичке техничке школе. Према дана крос-контрија изашло је на

СПОРТСНЕ ПРИРЕДБЕ ЗА ВРЕМЕ СВЕТСНЕ ОМЛАДИНСКЕ НЕДЕЉЕ

У оквиру Светске омладинске недеље одржавају се у Београду и тајничко за омладинско спортско првенство, а 25 марта, који је предвиђен као спортски дан, биће дан великих утакмица у којима ће се то првенство завршити.

У фудбалу је већ почело међукојејанско првенство. Досада су одигране две утакмице: У рејону турка је II са 2:0, а VI је победио VIII са 5:0. Тајничко је се настављају.

Првенство одбојке ће почети у недељу 18 III и за прво коло тајничкоје су извучени парovi.

Лакоглавске тајниччења ће почети у току ове недеље. Тајничке су неограђене број тајничара сваког рејона у дисциплинама: трчање 100 м за омладинце преко 18 година и 60 м, за омладине и омладинце испод 18; бацање кугле и бомбе, као и у крос-контрију трчању 1.500 м за омладинце преко 18. 1.000 м за омладинце испод 18 година и 600 м за омладине.

У пинг-понгу почиње тајниччење током ове недеље. Број учесника је неограђен. Тајниччење ће се вршити по дисциплинама: омладинци испод 18 година, преко 18 година и омладине појединично и омладинци удајо.

Такође ће се одржати и шаховско првенство. Квалификациони турнири одржавају се по рејонима, а у финалима ће играти најбољи са ових турнира.

Финалне тајниччење свих ових спор

ских грана одржавају се 25 марта после подне ивече. За тај дан позван је и сплитски „Хајдук“ да гостију у Београду за утакмицу с „Црвеном зvezdом“.

На овим тајниччењима ће узети учешћа велики број омладинаца и омладинки из целога Београда. То ће бити прва овогодишња смотра спортских снага ослобођеног Београда.

Победницима свих дисциплина, као и победнику рејону, у свим гранама биће додељене награде.

Ученици стартују

У Централном парку Културе и одмора, који носи име С. М. Кирова, тајничке су се 42 екипе скијаша за изграду ленинградског Дома Црвене армије.

Право место је зазујела екипа Десеташко школе сведрловског рејона. Женско првенство је освојила екипа 105 женске школе виборшког рејона.

На дан прославе 27-годишњице Црвене армије претставници ленинградског Дома Црвене армије су предали награде на свечаним школским приредбама.

Спорт

„ЦРВЕНА ЗВЕЗДА“

У недељу 18 III играће се у Београду граду учествовало по 150 девојака као тада, на Калемогдану. Спортер је одмах почeo да се шири и међу радничким омладином, тако да је на том истом крос-контру било само са Карабурма око 50 учесника. Баш та масовност је један од елемената нове физкултуре у спорту.

У правилима „Црвене звезде“ постављено је као основна перона за њен бу-

Футбалски тим С. К. „Црвена звезда“

цијатнас и жеље за новим спортом. По ослобођењу Београда почела су се држати разне тајниччења која је организовано спорчки одбор при Месном одбору УСАОС-а. На њима је већ било већи интерес за одбрану земље, а биле су међу првима када је требало помоћи окупатору. Нешо нови спорт морају да би могли све своје снаге ставити на расположење свеје семеље када она то од њих затражи.

На принципима пукот демократизма — да сами спортисти собом управљају, па првом аматеризму развијају се наша нови омладински спорт. „Црвена звезда“ је један од његових првих огранака и зато је она одушевљено привлачена од хиљаде београдских омладинаца и омладинки.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА — МОМЧАД ОСОБЉА ЕНГЛЕСКЕ МИСИЈЕ

У недељу 11 III је одиграна у Београду ногометна утакмица између новооснованог омладинског клуба „Црвена звезда“ и момчади особља енглеске мисије у Београду, који су завршила великом победом младих београдских спортиста со резултатом 12:0.

ПИОНИРИ УВЕК ЧИЛИ, МИШЈУ ЧЕТУ ПОБЕДИЛИ

Илустрирани весник

Весела је мишија чета
јер слободно поље шета,
може јести докле жели,
кукурузи свуда зрели...

Ал' наједном — шта то виде!
На очи им тргле сузе:
то Ђирка чета иде
да обере кукурузе.

Тако Ђирка каже чети.
Свако сад на поса лети,
свако жели бити брини
мала Лала страну држи.

Срећија је због повериња
и на стражам није пења:
дођоше дра миши ближе —
Лалина им рука стиже!

„Сваки клији ће овај, знаје,
бити клеб за једно дете —
зато све од себе дајте
да кунуруз оберете!“

Када берба беше прошла
опет мишија чета дошла,
свуд се пусто поље шкри:
ту су били пионирни!